

Minh bạch tài chính và chuẩn hóa dữ liệu "Giấy thông hành" bắt buộc cho doanh nghiệp

15:38 27/12/2025

Kết thúc năm 2025, nền kinh tế ghi nhận sự chuyển dịch mạnh mẽ về cơ chế quản lý với hàng loạt chính sách thuế và quy định mới được ban hành. Trong bối cảnh đó, "minh bạch" không còn dừng lại ở khẩu hiệu mà đã trở thành tiêu chuẩn sinh tồn bắt buộc. Để mở rộng thị trường, tiếp cận nguồn vốn và tham gia sâu vào chuỗi giá trị toàn cầu, doanh nghiệp buộc phải tái thiết hệ thống quản trị, chuẩn hóa dữ liệu và tuân thủ tuyệt đối các quy định pháp luật ngay từ những bước đi đầu tiên.

Minh bạch là giấy thông hành giúp doanh nghiệp vượt rào cản

Nhìn lại năm 2025, các chuyên gia tài chính nhận định "minh bạch" là từ khóa bao trùm các diễn đàn kinh tế và đối thoại chính sách. Chỉ trong thời gian ngắn, hệ thống pháp luật kinh doanh đã có những thay đổi căn bản với việc ban hành Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp, Luật Thuế thu nhập cá nhân, Luật Thuế giá trị gia tăng (sửa đổi), cùng các quy định siết chặt quản lý hộ kinh doanh và hóa đơn điện tử. Những điều chỉnh này diễn ra đồng thời khiến cộng đồng doanh

ng nghiệp, đặc biệt là khối doanh nghiệp nhỏ và vừa (SME), gặp không ít lúng túng trong khâu thích ứng.

Tuy nhiên, thay vì nhìn nhận đây là rào cản, giới chuyên môn cho rằng đây là thời điểm vàng để doanh nghiệp tái cấu trúc hệ thống quản trị và đưa hoạt động vào quỹ đạo bền vững. Bà Nguyễn Thị Cẩm Chi, Giám đốc Khối Tư vấn Phát triển bền vững (MCG Management Consulting) nhận định, hạn chế lớn nhất của nhiều đơn vị hiện nay là tâm lý "đối phó tạm thời", xử lý vụ việc theo từng kỳ thay vì có chiến lược dài hạn. "Năm 2026 sẽ không còn chỗ cho tư duy tạm thời. Hệ thống quản lý mới buộc doanh nghiệp phải minh bạch ngay từ đầu, không thể vận hành theo kiểu sai đâu sửa đó hay chờ vá lỗi về sau", bà Chi nhấn mạnh.

Bên cạnh đó, sự thiếu hụt hệ thống quản trị dựa trên dữ liệu đang là "gót chân Achilles" của nhiều doanh nghiệp. Hiện nay, cơ chế quản lý nhà nước đã vận hành dựa trên ba trụ cột: dữ liệu, dòng tiền và sự tuân thủ. Các nền tảng quản lý thuế đang được số hóa mạnh mẽ, kết nối liên thông dữ liệu giữa cơ quan Thuế, Ngân hàng, Bảo hiểm và Lao động tạo nên một hệ sinh thái giám sát thống nhất. Việc quản lý thuế không còn phụ thuộc vào cảm tính con người mà dựa hoàn toàn vào hệ thống phân tích dữ liệu tự động để phát hiện rủi ro. Do đó, nếu doanh nghiệp tiếp tục quản trị dựa trên kinh nghiệm, thiếu số liệu chuẩn xác, họ sẽ tự đưa mình vào nhóm bị giám sát đặc biệt.

Trong bối cảnh hội nhập sâu rộng, sự minh bạch không chỉ là nghĩa vụ pháp lý mà còn là điều kiện tiên quyết để doanh nghiệp đi xa hơn. Thực tế cho thấy, nhiều hồ sơ vay vốn bị từ chối dù doanh nghiệp có doanh thu, nguyên nhân cốt lõi nằm ở dữ liệu tài chính thiếu chuẩn mực và không đồng nhất. Đối với chuỗi cung ứng toàn cầu, các yêu cầu về truy xuất nguồn gốc nguyên liệu, thực hành ESG (Môi trường - Xã hội - Quản trị) và minh bạch tài chính đang trở thành rào cản kỹ thuật lớn nếu nền tảng quản trị của doanh nghiệp yếu kém.

Tuy nhiên, chính sách mới cũng mở ra nhiều cơ hội cho những doanh nghiệp làm ăn bài bản. Theo Nghị định 320/2025/NĐ-CP hướng dẫn thi hành Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp, mức thuế suất hiện được áp dụng linh hoạt ở ba mức 15%, 17%, 20% thay vì mức cố định 20% như trước đây. Đây là cơ hội lớn để giảm chi phí vận hành nếu doanh nghiệp chứng minh được sự tuân thủ tốt.

Đặc biệt, cơ chế hoàn thuế giá trị gia tăng (VAT) cũng có sự thay đổi mang tính bước ngoặt. Việc hoàn thuế hiện nay dựa trên lịch sử tuân thủ của doanh nghiệp theo nguyên tắc: hồ sơ minh bạch, không vi phạm sẽ được "hoàn trước, kiểm tra sau", giúp dòng tiền quay vòng nhanh chóng. Ngược lại, doanh nghiệp có lịch sử chậm nộp, sai sót sẽ thuộc diện "kiểm tra trước, hoàn sau". Như vậy,

việc tuân thủ pháp luật đã trở thành một lợi thế cạnh tranh trực tiếp về dòng tiền, đặc biệt quan trọng đối với các doanh nghiệp xuất khẩu.

Ngoài ra, chính sách VAT mới cũng tạo động lực cho lĩnh vực nông nghiệp khi quy định đầu vào được miễn thuế nhưng chi phí sản xuất vẫn được khấu trừ. Cơ chế này giúp giảm áp lực dòng tiền và hỗ trợ doanh nghiệp nông nghiệp tham gia thuận lợi hơn vào các chuỗi liên kết giá trị.

Bước vào giai đoạn phát triển mới, năm 2026 được xác định là năm bản lề để cộng đồng doanh nghiệp chuyển mình. Minh bạch hóa kế toán, số hóa dữ liệu và quản trị dòng tiền bằng số liệu thực tế chính là chìa khóa để mở cánh cửa tăng trưởng. Doanh nghiệp cần chủ động hành động, chuẩn hóa quy trình ngay từ đầu để biến thách thức từ chính sách thành đòn bẩy cho sự phát triển bền vững.

Nguyễn Thanh (t/h)